

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (descriptive research) เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์แมคคอร์มิค มหาวิทยาลัยพายัพ และเปรียบเทียบคุณภาพชีวิตของนักศึกษาคณะพยาบาลแต่ละชั้นปี ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

ประชากรในการศึกษาเป็นนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์แมคคอร์มิค มหาวิทยาลัยพายัพ ชั้นปีที่ 1, 2, 3 และ 4 ที่กำลังศึกษาในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 391 คน

กลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเจาะจงเป็นนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์แมคคอร์มิค มหาวิทยาลัยพายัพ ชั้นปีที่ 1-4 ที่ศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 เฉพาะผู้ที่พักอยู่ในหอพัก ของคณะพยาบาลศาสตร์แมคคอร์มิค จำนวน 252 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ชั้นปีการศึกษา รายรับที่ได้ขณะศึกษา รายได้ของครอบครัว แหล่งที่มาของรายรับในการศึกษา และเหตุผลที่เข้ามาศึกษาในคณะพยาบาลศาสตร์

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามคุณภาพชีวิตของนักศึกษาที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น โดยใช้แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของชาน ((Zhan, 1992) และการค้นคว้าเอกสารต่าง ๆ ซึ่งประกอบด้วย ด้านความพึงพอใจในชีวิต ด้านอัฒม โนทัศน์ ด้านสุขภาพและการทำงานของร่างกาย และด้านสังคมเศรษฐกิจมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม โดยมีคำถามทั้งหมด 70 ข้อ ดังนี้

2.1 ด้านความพึงพอใจในชีวิต ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงการรับรู้ของนักศึกษาคณะพยาบาล เกี่ยวกับความพึงพอใจในชีวิต และสภาพความเป็นอยู่โดยทั่วไป จำนวน 23 ข้อ

ได้แก่ ข้อที่ 1 -23 ข้อความที่มีความหมายทางบวกจำนวน 19 ข้อ ข้อความที่มีความหมายทางลบจำนวน 4 ข้อ

2.2 ด้านอัตมโนทัศน์ ประกอบด้วย ข้อความที่แสดงถึงการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลเกี่ยวกับบุคลิกภาพ ภาพลักษณ์ ความหวัง การรับรู้คุณค่าของตนเอง ความเชื่อและการยึดมั่นในศาสนา จำนวน 15 ข้อ ได้แก่ข้อที่ 24 - 46 ข้อความที่มีความหมายทางบวกจำนวน 11 ข้อ ข้อความที่มีความหมายทางลบจำนวน 4 ข้อ

2.3 ด้านสุขภาพและการทำงานของร่างกาย ประกอบด้วย ข้อความที่แสดงถึงการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลเกี่ยวกับภาวะสุขภาพ การทำกิจกรรม การออกกำลังกายและการดูแลตนเองเกี่ยวกับการเจ็บป่วย จำนวน 14 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 39- 52 ข้อความที่มีความหมายทางบวกจำนวน 12 ข้อ ข้อความที่มีความหมายทางลบจำนวน 2 ข้อ

2.4 ด้านสังคมและเศรษฐกิจ ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงการรับรู้ของนักศึกษาพยาบาลเกี่ยวกับสัมพันธภาพภายในครอบครัวและเพื่อน การร่วมกิจกรรมในสังคม การได้รับความช่วยเหลือต่าง ๆ ในด้านกำลังใจและด้านการเงิน จำนวน 18 ข้อ ได้แก่ข้อที่ 53 - 70 ข้อความที่มีความหมายทางบวกจำนวน 13 ข้อ ข้อความที่มีความหมายทางลบจำนวน 5 ข้อ

ลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง ข้อความในประโยคนั้นตรงกับความรู้สึกของนักศึกษามากที่สุด
- 4 หมายถึง ข้อความในประโยคนั้นตรงกับความรู้สึกของนักศึกษาค่อนข้างมาก
- 3 หมายถึง ข้อความในประโยคนั้นตรงกับความรู้สึกของนักศึกษปานกลาง
- 2 หมายถึง ข้อความในประโยคนั้นตรงกับความรู้สึกของนักศึกษาเป็นส่วนน้อย
- 1 หมายถึง ข้อความในประโยคนั้นตรงกับความรู้สึกของนักศึกษาน้อย ที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน

เกณฑ์การให้คะแนนในแบบสอบถาม มีดังนี้

ระดับความรู้สึกของนักศึกษา	ข้อความที่มีความหมายบวก	ข้อความที่มีความหมายลบ
มากที่สุด	5	1
ค่อนข้างมาก	4	2
ปานกลาง	3	3
น้อย	2	4
น้อยที่สุด	1	5

การคิดคะแนนคุณภาพชีวิตโดยรวมและรายด้าน โดยประเมินค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้กับเกณฑ์ของประคอง กรรมสูตร (2538) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยที่อยู่ในช่วง 0.05-1.49 หมายถึง มีคุณภาพชีวิตต่ำ

ค่าเฉลี่ยที่อยู่ในช่วง 1.50-2.49 หมายถึง มีคุณภาพชีวิตค่อนข้างต่ำ

ค่าเฉลี่ยที่อยู่ในช่วง 2.50-3.49 หมายถึง มีคุณภาพชีวิตปานกลาง

ค่าเฉลี่ยที่อยู่ในช่วง 3.50-4.49 หมายถึง มีคุณภาพชีวิตดี

ค่าเฉลี่ยที่อยู่ในช่วง 4.50-5.00 หมายถึง มีคุณภาพชีวิตดีมาก

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. การหาความตรงตามเนื้อหา (content validity) ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น พร้อมด้วยโครงร่างการศึกษา กำจำกัดความและกรอบแนวคิดในการศึกษา ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบด้านเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้และความถูกต้องผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย

อาจารย์ฝ่ายกิจการนักศึกษาและปกครอง	1 ท่าน
นักวิจัยที่ใช้ทฤษฎีของงาน	1 ท่าน
นักจิตวิทยา	1 ท่าน

จากนั้นทำข้อเสนอแนะที่ได้มาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิกับอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

2. ตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือ(reliability) หลังจากได้ปรับปรุงแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มนักศึกษาพยาบาลที่วิทยาลัยคริสเตียนจำนวน 20 คน แบ่งเป็นปีที่ 1-4 ชั้นปีละ 5 คนแล้วนำมาหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) จากสูตร (ยูวดี ภาษา และคณะ,2537) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามคุณภาพชีวิต = 0.88

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ขออนุญาตรับรองจากคณบดีบัณฑิตศึกษาศาสนา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์แมคคอร์มิค มหาวิทยาลัยพายัพ เพื่อขออนุมัติการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ภายหลังจากได้รับอนุมัติแล้ว ผู้ศึกษาเข้าพบนักศึกษาพยาบาลศาสตร์แมคคอร์มิค มหาวิทยาลัยพายัพที่พักอยู่ในหอพักของแต่ละชั้นปี โดยแนะนำตนเอง อธิบายถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งชี้แจงให้ทราบถึงคำตอบหรือข้อมูลที่ได้ จะถือเป็นความลับและนำมาใช้เฉพาะการศึกษาครั้งนี้เท่านั้น
3. แจกแบบสอบถามให้กับนักศึกษา ให้เวลาในการตอบแบบสอบถาม 7 วัน และนัดวันกำหนดส่งแบบสอบถาม เมื่อถึงกำหนด ผู้ศึกษาคำเนินการเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง ได้รับกลับคืนมาทั้งหมด จำนวน 252 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100
4. ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามทั้งหมด มาตรวจสอบความถูกต้อง และครบถ้วน แล้วนำไปวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ ตามลำดับดังนี้

1. แจกแจงความถี่และคำนวณอัตราร้อยละของลักษณะข้อมูลทั่วไป
2. คำนวณหาช่วงคะแนน ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนคุณภาพชีวิตภาพชีวิต ทั้งคุณภาพชีวิตโดยรวมและรายด้าน
3. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนคุณภาพชีวิตนักศึกษาพยาบาลแต่ละชั้นปี โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way analysis of variance) และการทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่โดยใช้วิธี LSD (Least Significant Difference)